

MIGRATIONSINSTITUTET

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

SISÄLLYS

USA:n 200-vuotisjuhlat

Old Friends — Strong Ties

SILJA NAUMANEN — AILIO

Vanhan siirtolaisnaisen valokuvan edessä

KARI HIETALA

Työvoimaministeriön paluumuutto - ja siirtolaistutkimusten seminaarit

ARVO YLÄRAKKOLA

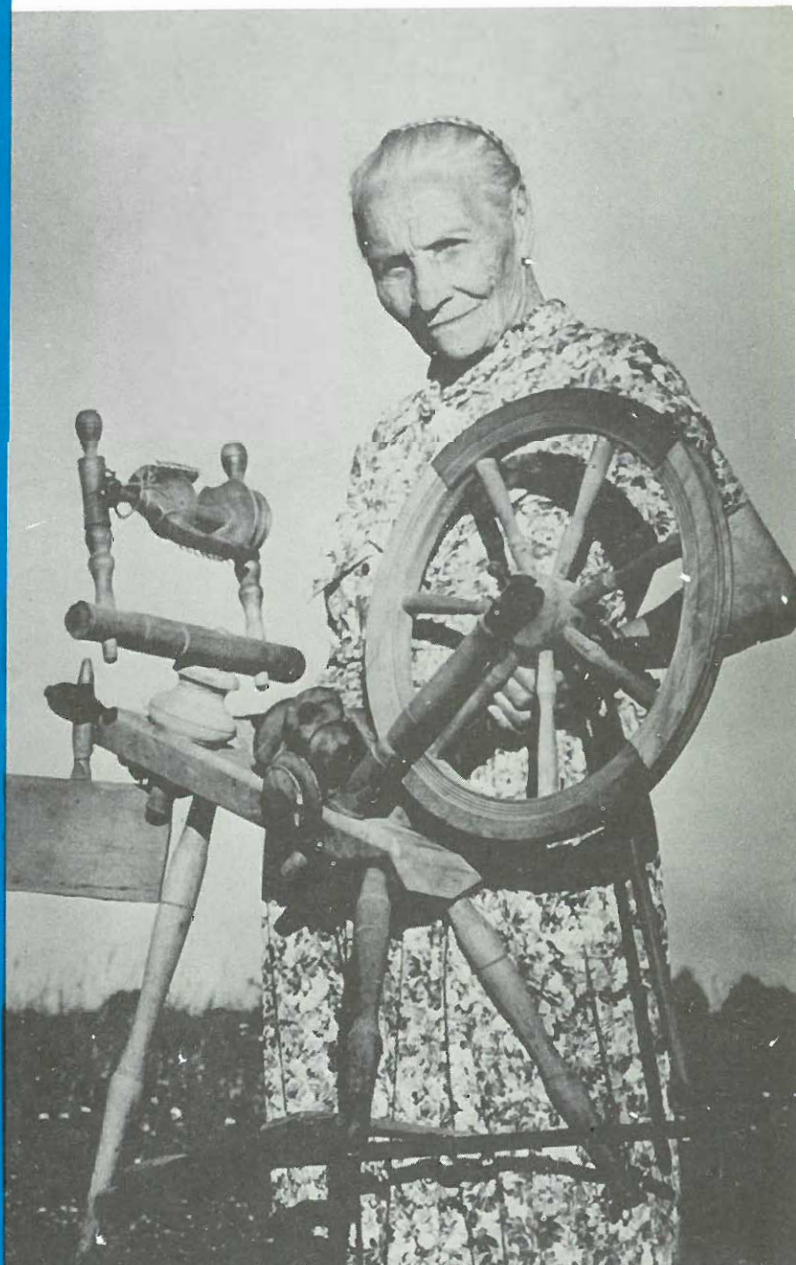
Tukholman Viesti-lehti

ESKO KALEVI JUNTUNEN

Maaseudun autioituminen — esimerkkialueena Ruukin kunta

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1975

KIRJALLISUUTTA

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

1976

2

SIIRTOLAISUUS—MIGRATION

Siirtolaisuusinstituutti-Migrationsinstitutet

Päätoimittaja

Editor Olavi Koivukangas

Toimituskunta:

Editorial committee:

Prof. Vilho Niitemaa, Turun yliopisto

Prof. Oscar Nikula, Åbo Akademi

Prof. Terho Pulkkinen, Turun yliopisto

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa
Tilaushinta on 10 mk/vuosi tai 15 Rkr,
irtonumero 3 mk.

Tilauksen voi suorittaa maksamalla 10 mk
Ps-tilille TU 495 90 - 3.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI MIGRATIONSINSTITUTET

Kasarmialue, rak. 46.

20500 Turku 50

puh. 921 - 17 536

Henkilökunta:

Ph.D. Olavi Koivukangas, johtaja

HuK Maija-Liisa Kalhama, toimistos sihteeri

VTK Eva Jäykkä

VTM Simo Toivonen

Valokuvaaja Kari Lehtinen

Valtuuskunnan puheenjohtaja:

Prof. Jorma Pohjanpalo

Hallituksen puheenjohtaja:

Prof. Vilho Niitemaa

Kansi: Alavutelainen Alina Koski oli kuvaus-
hetkellä v. 1965 ollut Amerikassa yli 60
vuotta. (Valok. Pekka Kyytinen, Antellin
kokoelmat, Museovirasto) Kts. Silja Nauma-
nen - Ailion runo s.

USA:n 200—VUOTISJUHLAT

Siirtolaisuusinstituutin toiminnan painopis-
te on viime aikoina ollut USA:n 200-vuotis-
juhlaprojektien toteuttamisessa:

1. Suomalaista siirtolaisuutta Yhdysval-
toihin kuvaava valokuvanäyttely kier-
tää parhaillaan Yhdysvalloissa ja on saa-
nut siellä hyvän vastaanoton, erityises-
ti amerikansuomalaisten keskuudessa.
Kaksoiskappale oli Wäinö Aaltosen Mu-
seossa 14.5.-15.6. ja siihen kävi tutus-
tumassa runsaasti yleisöä mm. 11.-13.6.
Turussa pidettyjen Amerikan Päivien
yhteydessä. Näyttelyyn esillä olosta Val-
tionarkistossa ensi syksynä on keskus-
teltu.
2. Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlaseminaari
pidettiin Ruissalon kongressihotellissa
2.-3.6.76. Siihen osallistui toistasataa
historianopettajaa tai muita asiasta kiin-
nostuneita. Seminaarin esitelmät pyri-
tään julkaisemaan mahdollisimman pian.
3. Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlakirja on
valmistunut. Juhlakappale luovutettiin
presidentti Urho Kekkoselle 17.6.1976.
Presidentti Kekkonen henkilökohtaisesti
tulee luovuttamaan juhlakirjan presi-
dentti Gerald Fordille 3-4.8.1976
Washingtonissa. Kirjan esittely on seu-
raavalla sivulla.
4. Siirtolaisuusinstituutin hallituksen pu-
heenjohtaja prof. Vilho Niitemaa mat-
kusti 20.6.1976 New Yorkiin osallis-
tuakseen Vapauden Patsaalla pidettä-
vään suureen amerikansuomalaisten Bi-
centennial-juhlaan. Tähän tilaisuuteen
osallistui myös instituutin valtuuskun-
nan puheenjohtaja prof. Jorma Poh-
janpalo. Itse matkustan 26.7.-11.8.-
1976 Suomi-opistolla Hancockissa, Mi-
chiganissa pidettäville juhlille, joita tasa-
vallan presidentti Urho Kekkonen kun-
nioittaa läsnäolollaan 2.8.1976.

Turussa 23.6.1976

Olavi Koivukangas

Finland Salutes U.S.A.

Old Friends - Strong Ties

OLD FRIENDS – STRONG TIES

Siirtolaisuusinstituutti on julkaissut yhdessä opetusministeriön, USA Bicentennial Suomen toimikunnan ja Turun yliopiston historian laitoksen kanssa USA:n 200-vuotisjuhlien kunniaksi kirjan OLD FRIENDS-STRONG TIES. Teoksen ovat toimittaneet professori Vilho Niitemaa, päätoimittaja, Suomi-Amerikka Yhdistysten Liiton puheenjohtaja Jussi Saukkonen, Suomi-Seura r.y:n toiminnanjohtaja Tauri Aaltio sekä Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas.

Artikkelien kirjoittajat ovat suomalaisia ja amerikansuomalaisia siirtolaisuuden tutkijoita sekä julkisuuden henkilöitä.

Teos käsittelee suomalaisten osuutta Yhdysvaltain kasvuun. Se kuvaa Suomen ja USA:n historiallisten suhteiden kehittymistä ja suomalaisten roolia Amerikan kulttuurin ja yhteiskunnan kasvussa.

Suomalaiset muodostivat hyvin pienen etnisen ryhmän verrattuna koko maan väkilukuun. Ajan mittaan tapahtuneesta sulautumisesta huolimatta suomalaiset ovat säilyttäneet useita kansallisia erityispiirteitään ja henkilökohtaiset suhteensa "Vanhaan Maahan" ja tuoneet tiettyjä erityispiirteitä Amerikan taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuurimiljööseen. Kirjan ilmestymisvuosi 1976, s. 349.

The book "OLD FRIENDS – STRONG TIES" deals with the Finnish contribution to the growth of the United States of America. It seeks to describe the long development of the historical relations between Finland and the United States and the role played by Finns in the rise of American society and civilization. Finns formed only a very small ethnic group in relation to the total population of the country, and, although they were in time largely assimilated, they did preserve their special national traits and their personal ties to the "Old Country" and they contributed certain unique features to the eco-

nomie, social and cultural milieu of America. These matters are considered by Finnish and Finnish-American historians, and other experts in the book, which is designed to serve as a Finnish salute to the American nation as it celebrates the Bicentennial. The book is published by the Institute for Migration in cooperation with the Ministry of Education and the USA Bicentennial-Finnish Committee and Emigration History Research Center, University of Turku. Editors are, Professor Vilho Niitemaa, Editor-in-Chief, Jussi Saukkonen, Chairman of the League of Finnish-American Societies, Tauri Aaltio, Executive Secretary of Suomi-Society, Olavi Koivukangas, Director of the Institute for Migration. Published 1976, pp. 349.

Juhlakirjan voi tilata osoitteella:
Siirtolaisuusinstituutti
Kasarmialue, rakennus 46
20500 Turku 50

Kirjan hinta on 50 mk tai 12 dollaria. Kirja olisi erittäin sopiva lahja esim. USA:ssa olevalle sukulaiselle tai tuttavalle.

VANHAN SIIRTOLAISNAISEN VALOKUVAN EDESSÄ

Tait. Silja Naumanen – Ailio kirjoitti seuraavan runon Turussa 29.2.76 siirto-

laisuusinstituutin valokuvanäyttelyn innoittamana (kts. kansikuva)

*Ikiaikojen vanhus
Esihistorian mustaksi
rypistynyt basalttialusta
Ihminen
Luonnonaineesta koottu
sinä entinen nuori
nainen joka
Amerikkaan lähdit tyttö
viime vuosisadalla
menneellä
ainaiseksi
Tyttö ilman kuhmuraisia
olkapäitä kivettyneitä
kehrävarren lihaksia*

*Ei kultaa puuveitsellä ei
hakulla kimpaleita
Menit minne nainen
miestään seurasi
uudisasutukselle
yhden lehmän läävään
Asuttamaan
laudalla päälylystettyä
taloa lapsia luomaan
kahdeksan kymmenen viisi-
toista luoja luvun
ukon kotonaolon
mukaan*

*Seisot
kummulla
kesäpäivänä
sivuttain
puoleksi suojaten
rukkia
väsymätöntä
käsilläsi
Jo aikaa väsyneillä
Sen katseen verhotulla
selkeydellä
kuin*

*millä
Meri
On nähnyt monen
syntyvän
Paljon
menehtyvän
Ajassa kahlannut
Itsestään
tietämättä
maapallo kierrossaan*

*Siinä
kesämekossasi pieni-
kukallista
kretonkia
ruskeankirkkaana
kasvoissa puhtaat
uurteet*

*Satamaantulo-
hetkellä outona uudella
mantereella kaiteen luona
miehesi vierellä ensim-
mäistä odotelten –
Hyvä että ehdittiin
perille
ennen kylmän tuloa
Perille uuden mantereen
-reunalla jalka rannalla
Ota ja astu
kulje kolmetuhatta kilo-
metriä tätä uutta
kotiasi pahviaskisi
kanssa
Ennen kylmän tuloa
Suorankalsean
männikkökummun
reunaan
Minnesotaan ja Kanadaan
jonne pari kirves-
miestä naisineen*

*jo näkyy
töllinsä
tehneen*

*Hyvin ehditte
Katseesi maahan-
muuttotodistuksen
sivulla sen sanoo
Tämä minä olen
Tässä olen
Ihminen kaksin
käsin
ei muuta*

*Niin aloit
hyvin perille
ehtineenä kuin
useimmat naiset
vuolla kultaisella
kauhallasi nestettä
nälkäisen vatsaan
Lapsen Miehen Kokonaisen
metsän porukan
soppaa velliä
laihaa mehevää
Onko miehet työmailla
Kolimainari tienestin
kotiin kantanut*

*Ei sinulle
monumenttia
ei iskelmätekstiä sinä
pienteollisuuden väsymätön
ihme Rukkia käyttävä
ihmisen ja alkeellisen
puisen koneen kummallinen
yhdistelmä
kuin biotietokone
Joka lämmitit Ruualla
täytit perheen laidasta
laitaan vuodesta*

toiseen
hyvin perille
ehtineenä
Sitä sukan ja veran
sekamelskaa kuivavan
vaatteen hikistä höyryä
sairasta lasta tervettä
lasta
ikkunalasi on kallista
ainetta

Tämä se on
tiedättekö
sitä villiä länttä
Totista Hurjuutta
Totista Voimaa
vaan rukki
ei

niin

Pauku ei
sensuellisti
hymyile
sohvalla lojuen
kaadu
kuolleena
strategisiin

hetkiin

sankari

vertatihkuva saluunaoveen
kapakanportteihin nojaa
Rukki

se on

pieni

pyssy

joskin nopea
nopealla käyttäjällä
ja vaikkakaan

sillä

ei

lehmää

lassota

sillä
lassotaan
sukan-
pohjaan
lanka
ja moniko mies
siellä villissä lännessä
paleltumatta?

Hyvin vaatimaton
tämä yhden naisen
pääoma huonekalu
Omaisuus
jonka arvot
ei pörssissä
heilahdelleet
Se pörisee hiljaa
akkunan alla
Vielä hiljaisemmin
jos mahdollista kuin
kimalainen
toughunsa
keskellä

ettei ne sieltä

pienimmästä päästä

taas

herää

Vuonna tuhatyhdeksänsataa
ja vähän päälle

Sinä

kummulla

kuvattavana

Rukkisi

kanssa

Ikuistettavana

Eikä yksikään

sana

sinusta

totuutta

kerro

Ei tuo

haalistunut

valokuva

Mitä totuutta

Kenen

totuutta

toinen sinusta

sanoisi

Hetkellä

kun saattelit

miehesi

uuden mantereen

suureen hiljaisuuteen

Tulohetki sekin

Arkkuun asetit

pyhätakissa

jonka niin monasti

olit harjannut
Helmassa
nuorimmat
kummastuneena
lievettä
nykivät

puista laatikkoa
tuijottavat
Yhden miehen
kokoista

Ystävät naapurit
koko tutuksi tullut
väki
elävänä muurina
ympäriilläsi
tätä tietoa
reunustamassa:
Siinä se meni
työmies ja perheen pää
sekä palkka vieraalla
maalla jossa
ruumiinsa puolesta
vaan ei sielunsa
vielä

hetkisen

läsnä

Kuka niitä totuuksia
millä kynällä?
millä himmentimellä
ajan

ylikirkkaassa

aukossa?

Vieraalle

maalle

Hän jäi

Mikä oli

ihmisen matkan

pituus

Millä kilometri-

tolpat

maahan

juntattu

Siirtolaisinstituutti
kokoaa nyt
nämä haavoitetut
elämänsirpaleet
pergamenttina

kuvana posti-
korttina kuin
viimevuotisen
linnunpojan
sulanvaihdoksen
Yksi kuusen
oksalle jäänyt yksi
ajotielle
Joku varpuslaji
varmaan, kuitenkin
auringonpaisteessa:
Sateenkaari

Itselleenkö ne
tätä

totuuden
mosaiikkia
vaivalloisesti
kokoavat Omien jälkien
etsinnässä?
lumikinoksessa taka-
perin kahlaten
Kelle sinun
muistosi on
tarpeen
nimetön nainen
ryppyposkinen
identiteetin
tähden?
Nuo ohimorenkaat
silmän
loistava
kyynelneste?
Ei eivät ne
itselleen
Jollekin Joillekin
Jotka eivät vielä
tiedä
Tai ole tulleet
ajatelleeksi
mikä
on
sama
asia
Tunnetteko
luissanne
Nämä siirtolaisuuden
tilasto-

käyrät
monista muista
poiketen
ovat karjuvaa
historiaa Huutavaa
historiaa Ne sotkeutuvat
kummasti
huomisen
verkkoihin
jättiläissaaliina
kyhmyisten olkapäiden
lujien käsien
avoimien silmien
ajelehtiva
köyhyyden
virta
isänmaattomien
lavea
joki
joka hengittää
ja
huokaa
ihmisen äänellä
niin kaukana
ja
lähellä
Ei sordiinon
sävyttämä senti-
mento tapain-
kuvaus
mikä
muistaa
vain pitkät
hameenröyhelöt
iloisen soittopelin
kilkutuksen
Röyhelöiden
ei koskaan
ollut tarvis
matkata
luokattomassa
luokassa
lastin alla
oksennuksesta
kalpeana
Se on köyhyys
joka

muuttaa
muuttamalla
Niin lähtijät
tänäkin
päivänä
Ei historian
kutsun
kuullessaan ei
ajan
uljuuden
seikkailun tai
sattuman
vaatimuksesta
Ummikkona
ihmispuolena
Minnesotaan ja Kanadan
korpeen
Ruotsin liukuhinnan
loputtomaan
jyskeeseen
Ei heitä sattuma
koskettanut ei
rinnan outo
palo
vaan Kädet
Ihmisen työtä
tarvitsevat
kädet
Kädet
jotka
tekevät
historian
Instituutti
Myöhään heränneen
kansan
omatunto
Sivuteiden hämärästä
versonut
yksinkertainen
kysymys:
Miksi Kenen takia
Kun vielä
vuosikymmen
kulutettu
tai pari

*Se vastaus
Tässä se onkin
keskellämme
Selväpiirteinen
historia sormin
tarttua silmin
katsoa
Paljon menneitä
Neljäosa tuli
takaisin*

*Kuka
haastatteli
nämä valtiomiehiä
tärkeämmät
aikansa peilit
VIP-huoneissa?
Lankulla
kiinni naulatun
oven
edustalla
portaalla
lähtöhetkellä?
Kuka kuunteli
vastaukset
Kirjasi kansan*

*tietoon
Kuka iski
tarinan-
ainesta
heistä
joiden rohkeus
ei riittänyt
lähtemiseen?*

*Jotka Olisivat
Jos Voisivat
Ja
täällä siirtyvät
maalta
kotimaastaan
kaupunkimaahan
yläkertoihin
vinttikopperoihin
vuokratoimistojen
jonoihin
baarien edustalle
iltais
neonmaassa
Täällä
näissä mökeissä
elävät vetoisen*

*ehtoensa
täyttäen
terveyskeskusten
jonot
Kuka
heistä
koristeellisen
kertomuksen
laatisi
Kyllin kauniin
ja vetävän
ison instituuttimme
Eduskunnan
huoneentauluksi
Eilen-Tänään-Huomenna
Siirtolaiset
ja muukalaiset
omassa maassaan
Terve isoäidinäiti
Kenen lienetkin!
Kolmasti terve!
Historian
Sen luo kansa
Ja ihmisen päätökset*

Työvoimaministeriön paluumuutto- ja siirtolaistutkimusten seminaarit

KARI HIETALA,
TYÖVOIMAMINISTERIÖ

Kaupunkiopistolla Espoon Kivenlahdessa järjestettiin 17.—18.5. 1976 yhdessä OECD:n kanssa paluumuuttoseminaari. Pohjoismainen siirtolaisuustutkijoiden seminaari jatkoi puolestaan samassa paikassa loppuviikon, 19.—21.5., ajan. OECD:n paluumuuttokokoukseen osallistui noin 40 henkilöä 12 maasta ja siirtolaisuustutkijoiden seminaariin noin 50 tutkijaa, joista kymmenkunta oli paluumuuttokokouksen osanottajia.

Paluumuuttoseminaari päätti Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n keväällä 1974 käynnistämän siirtolaisten paluumuuttoa käsittelevän tutkimusprojektin. Projektiin osallistuivat Euroopan tärkeimmät lähtömaat: Espanja, Italia, Jugoslavia, Kreikka, Portugali, Suomi ja Turkki. Kussakin maassa laadittiin paluumuuttoa, siihen liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisukeinoja selvittelevä raportti. Kansallisten raporttien pohjalta OECD:n konsultit (hollantilainen R. van Gendt ja espanjalainen G. Garcia Passigli) laativat noin 60-sivuisen yhteenvedon johtopäätösehdotuksineen.

Paluumuuttoprojektissa kiinnitettiin erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- Siirtolaisten säästöjen ja kotimaahan lähettämien rahavarojen tuottavampi hyväksikäyttö.
- Työnvälityspalvelujen tehostaminen paluumuuttajille.
- Ammatillisen täydennyskoulutuksen järjestäminen paluumuuttajille sekä tukiopetuksen järjestäminen ulkomailta palaaville lapsille.

Paluumuuttajien asuntokysymysten, sosiaaliturvan ja -palvelusten järjestäminen sekä uudelleensopeutumisen edistäminen.

- Paluumuuttoa edistävien riittävien tietojen saannin järjestäminen.
- Kokonaisvaltaisen paluumuuttopolitiikan suunnittelu.

Paluumuuttoseminaarin avannut kansliapäällikkö Keijo Liinamaa viittasi siirtolaisuuden lähtömaille aiheuttamiin ongelmiin. Työvoiman kansainvälistä muuttoliikettä kiihdyttävien voimien tilalle tulisi etsiä kansallisten työmarkkinoiden eroja tasapainottavia keinoja.

Seminaarin keskusteluissa todettiin syntynyt kokemusten vaihto hyödylliseksi. Paluumuuttoprojektin ja sen päätöseminaarin yhteydessä saatiin kartoitetuksi paluumuuton ongelmakentän eri ratkaisuvaihtoehtoja. Sen sijaan konkreettisiin toimenpidesuosituksiin seminaarissa ei vielä päädytty. OECD:n sihteeristö analysoi edelleen projektin ja seminaarin tuloksia. Tältä pohjalta syntyyneen jatkossa uusia toimenpideehdotuksia.

Pohjoismainen siirtolaisuustutkijoiden seminaari oli järjestyksessä kolmas. Ensimmäinen seminaari pidettiin tammikuussa 1973 Siikarannassa Suomessa. Toinen seminaari oli toukokuussa 1974 Täljövikenissä Ruotsissa. Kummankin seminaarin esitelmät on julkaistu englanninkielisinä.

Siirtolaisuustutkijoiden seminaarissa käsiteltiin ajankohtaisia tutkimusongelmia meillä olevien tai juuri valmistuneiden tutkimusten valossa. Tutkijat saivat pohjoismaisilta kollegoiltaan hyödyllisiä vihjeitä ja rakentavaa kritiikkiä omien tutkimustensa suhteen. Lisäksi kartoitettiin tulevaisuuden tutkimustarpeita. Seuraavassa tarkastellaan näitä lähemmin seminaarissa asetettujen työryhmien raporttien pohjalta.

Syksyn 1976 kunnallisvaaleissa Ruotsissa on äänioikeus ensimmäistä kertaa 233 000 siirtolaisella. Tähän liittyvää siirtolaisten äänestyskäyttäytymisen ja poliittisen osallistumisen tutkimista pidettiin kiireellisenä ja tärkeänä. Saatuja tuloksia voitaisiin käyttää hyväksi suunniteltaessa siirtolaisten osallistumisoikeuksien edelleen laajentamista.

Seminaarissa ehdotettiin tulomaan siirtolaisuuspolitiikkaa koskevaa tutkimustoimintaa. Tulisi selvittää, missä määrin asetut viralliset tavoitteet toteutuvat. Miten taloudelliset resurssit vaikuttavat paikallisen tason siirtolaisuuspolitiikkaan? Kohdellaanko eri siirtolaisryhmiä eri tavoin? Miten valikoituvat siirtolaisten kanssa tekemisiin joutuvat viranomaiset?

Siirtolaisryhmien sisäisten ja välisten konfliktien tutkimustarve katsottiin niin ikään tärkeäksi.

Ehdotettiin siirtolaisia koskevien tilastojen edelleen kehittämistä tutkimusten tarpeita paremmin vastaaviksi. Kehittämistyö tulisi suorittaa tilastoviranomaisten ja tutkijain yhteistyönä. Tilastojen kehittäminen katsottiin myös siitä syystä tarpeelliseksi,

että löytyy henkilöitä, jotka ovat samanlaisesti kirjoilla sekä Suomessa että Ruotsissa. Tämä häiritsee mm. vaalien toimeenpanoa. —Edelleen perhe- ja ruokakuntakohdainen muuttoliiketilasto nähtiin tarpeelliseksi.

Toisen polven siirtolaisten, siirtolaislasten, tutkimustarve nähtiin keskeisenä. Tutkimusten ja niihin nojaavien toimenpiteiden avulla voitaisiin pienentää puolikielisyys haittoja. Kaksikielisyyteen pohjautuen voitaisiin saavuttaa rikkaampi kulttuuriympäristö sekä turvata toisen polven siirtolaisille tasa-arvoisemmat lähtökohdat suhteessa kantaväestöön.

Taloudellisten tutkimusten osalta korostettiin erityisesti tarvetta selvittää siirtolaisuuden lähtömaille aiheuttamia vaikutuksia. Siirtolaisuuden vaikutuksista lähtömaille tiedetään vähemmän kuin sen tulomaihin kohdistuvista vaikutuksista. Kustannus-hyöty-analyysitutkimukset katsottiin erittäin tarpeellisiksi tulevaisuudessa ajankohtaisten kompensatiokysymysten ratkaisemiseksi.

Seminaarissa keskusteltiin myös sellaisen pohjoismaisen instituution tarpeesta, jossa tutkittaisiin siirtolaisuutta sekä työvoima- ja sosiaalikeskymyksiä.

Seminaarilaiset pitivät tärkeänä, että vastaisuudessakin järjestettäisiin tällaisia yhteisiä kokoontumisia säännöllisin väliajoin.

TUKHOLMAN VIESTI-LEHTI

ARVO YLÄRAKKOLA:

Ennen Suomen kansalaissotaa 1918 Ruotsiin muuttaneet suomalaiset tunnustivat suurelta osin punaista väriä. Esimerkiksi Tukholman Suomalaisen Seuran (TSS) toiminta oli palautunut sille vasemmistolaiselle linjalle, jolla TSS:n toiminta oli ollut vuosina 1906–1913, jolloin seura oli kuulunut jäsenyhdistyksenä Suomen Sosialidemokraattiseen Puolueeseen.

Ulkosuomalaiset, joiksi ruotsinsuomalaisia tuolloin nimitettiin, kokivat Suomen kansalaissodan järkyttävänä tapahtumana. Tunnelmat olivat kuitenkin vaihdelleet. Merkittävää oli ollut, että tunnettu suomalainen valtiopäivämies ja juristi Jonas Castren oli Tukholmassa oleskelunsa aikana vaikuttanut Tukholman suomalaiskenttään ja saanut aikaan myönteistä suhtautumista jääräliikettä kohtaan. Monet Tukholman suomalaiskuntaan kuuluneet käsityöläisryhmät olivat auttaneet niitä suomalaisia nuorukaisia, jotka olivat Tukholman kautta matkalla ns. pfafinder (partiolais) kuolutukseen eli Holsteinin Lockstedtiin jääkäreille. Tätä suopeutta lisäsi se, että monet suomalaiset työväenliikkeen johtavat miehet, kuten Oskari Tokoi, Karl Harald Wiik, Yrjö Sirola ja Yrjö Mäkelin, olivat suhtautuneet myönteisesti jääräliikkeeseen. Historiankirjoituksen kannalta on tärkeää merkitä muistiin, että Yrjö Sirola oli vieraillessaan Tukholmassa vakuuttanut TSS:n johtohenkilöille, että "jääkäreissä on Suomen itsenäisyyden turva".¹

Vaatturimestari Matti Järveläinen on kertonut kirjoittajalle, että Tukholman suomalaiset vaatturit olivat valmistaneet housuja ja takkeja suomalaisille jääkäreille. Jää-

kärit olivat puolestaan antaneet sotilaallista koulutusta TSS:n huoneistossa Tukholman kansan/työväentalossa.

Kansalaissodan syytyminen tammikuun lopulla 1918 jätti Ruotsissa asuvat suomalaiset uutispimennykseen. Tämän poistamiseksi kokoontuivat Tukholman suomalaiset perustamaan omaa lehteä.² Perustamisasia-kirjan mukaan TSS:n ylimääräisessä kokouksessa 12. huhtikuuta 1918 päätettiin

TSS:n puheenjohtaja Vilho Vuokko perusti 1915 seuran näytelmäseuran. Vuokko oli ammatiltaan leipuri, mutta suorittanut musiikinopettajan kurssin. — Vilho Vuokko toimi TSS:n Viesti - lehden päätoimittajana. Vuokko oli tunnettu ammattiyhdistysmies ja Ruotsin Kommunistisen Puolueen toimihenkilö. Hän kuoli Tukholmassa. (Kuva Arvo Yläräkkolan kokoelmasta)

perustaa työväen sanomalehti Viesti. Pöytäkirjan 1. §:ssä viitataan Suomessa syntyneeseen kansannousuun ja sanotaan, että Suomessa "on tukittu kehityksen asteettainen tie ja lakkautettu useat työväen lehdet". Tämän vuoksi, jatketaan pöytäkirjassa, TSS:n jäsenkokous päätti perustaa "Viesti-nimisen työväen äänenkannattajan Tukholmaan, jonka vastaavaksi toimittajaksi valittiin Vilho Vuokko". 3

Tss:n Viesti-lehden toimitusneuvoston puheenjohtajana toimi fil. tohtori Edvard Gylling. Ennen kansallissotaa Gylling oli kansanedustajana 1908-1918 ja Helsingin yliopiston dosenttina 1910-1918 sekä ns. punaisen hallituksen valtiovarainministerinä. — Gylling matkusti Leninin pyynnöstä Neuvostoliittoon 17. 4 1920 ja valittiin samana vuonna Karjalan Neuvostotasavallan pääministeriksi. Gylling kuoli 13.2 1940 Sahalinin saarella. (Kuva Arvo Yläräkkolan kokoelmasta)

Viesti-lehden toimitusneuvoston laatimasta "toimitsijain sijoittelu"-ohjelmasta selviää, että kansliatoimikuntaan tulivat mm. Herman Hurmevaara ja Usse Arthur Usenius. Edelleen käy selville, että Hanna Malm (Kullervo Mannerin puoliso) on merkitty sanomalehtileikkeiden ja rekisteröinnin hoitajaksi. "Prässitoimikuntaan" (toimitusneuvosto) tulivat Eetti Edvard Gylling puheenjohtajana sekä jäsenenä Allan Wallenius ja Lauri Letonmäki. Wallenius nimitettiin samalla Viesti-lehden toimitusjohtajaksi. Gylling sai hoitaakseen "Suomen asiat ulospäin" ja Lauri Letonmäki "maailman asiat Suomeen päin". Samalla nimitettiin Viesti-lehden toimitussihteeriksi punapakolaisena Ruotsiin muuttanut runoilija ja lehtimies Kössi Kaatra (alk. Gustaf Adolf Lindström). Kielenkääntäjinä toimivat rouvat Fanny Gylling, o.s. Achren ja Maria Usenius, o.s. Backlund.

Lehtori Lauri Letonmäki tuli ylioppilaaksi 1903. Hän tuli tunnetuksi työläisrunoilijana. Letonmäki toimi punaisen hallituksen oikeusasiainvaltuutettuna. Tukholmassa hän suomensi unkarista, ranskasta ja saksasta työväenhenkistä ainestoa Viesti-lehteen, jonka toimitusneuvoston jäsenenä hän oli. — Letonmäki siirtyi Neuvostoliittoon ja kuoli ns. Stalinin puhdistusten aikana 1935 oman käden kautta. (Kuva Arvo Yläräkkölan kokoelmasta)

Kirjastonhoitaja Allan Wallenius tuli ylioppilaaksi 1909 ja suoritti kirjastonhoitajantutkinnon. Punainen hallitus nimitti hänet asiainhoitajakseen Tukholmaan tammikuussa 1918. Wallenius nimitettiin Viesti-lehden toimitusneuvoston jäseneksi. Hän julkaisi kaksi runokokoelmaa Tukholmassa oloaikanaan. — Wallenius kuoli Moskovan vankisairaalassa 1937 tai 1938. (Kuva Arvo Yläräkkölan kokoelmasta)

Viesti-lehden toimitus sijaitsi Brännkyrkagatan 94:ssä päätoimittaja Vilho Vuokon asunnossa, josta toimitus siirtyi Ruotsin Me-

talliliiton omistamaan kiinteistöön Torsgatan 10:een. Viesti-lehden ruotsalaisista kirjoittajista voinee mainita mm. tunnetut nimet Gustav Bang, Erik Eriksson, Albert Forssell, Rikard Sandler, Carl Lindhagen, Ernst Åström, Ivar Oljelund, Fredrik Ström, Zeth Höglund ja Karl Island. Löytyypä Viesti-lehdestä Maksim Gorkin kynänkin jälki. Suomalaisista ahkerina kirjoittajina esiintyvät Yrjö Sirola ja Otto V. Kuusinen.

Viesti-lehden merkitystä arvioitaessa on muistettava Suomen silloiset sekavat poliittiset olot. Alkususäyksenä lehden perustamiselle on pidettävä tietojen saamista synnyinmaasta Suomesta, johon sittemmin liittyi ajatus voida vaikuttaa Suomen valkoiisiin viranomaisiin. Voi selvästi havaita, että Suomen Kommunistisen Puolueen perustamisen jälkeen elo-syyskuun vaihteessa 1918 Viesti-lehden sisältö muuttui jyrkän vasemmistolaiseksi. Tämä taas puolestaan aiheutti tilauskiellon Suomeen.

Pienenä episodina siitä, että Viesti-lehti "lensi lankaan", kun kertoi toimitusneuvoston puheenjohtajan Edvard Gyllingin kynällä maisteri O.V. Kuusisen kuolemasta Etsivän Keskuspoliisin miehen surmaamana. Uutinenhan osoittautui sittemmin "ankaksi", joka antoi aiheen Kuusiselle kirjoittaa avoimen kirjeen murhaajilleen. Gylling kirjoitti muistosanoissaan, ettei ole helppo kuvata Kuusisen elämäntyötä. Gylling mainitsee Kuusisen olleen terävistä terävin puhujana ja väittelijänä. Kuusinen itse oikaisee murhautisensa lähettämällä "Murhatun toverinne avoimen kirjeen murhaajilleen". Ja ikään kuin varmemmaksi vakuudeksi on maisteri Sulo Vuolijoki tallentanut jälkipolville Väinö Tannerin ja O.V. Kuusisen välisistä suhteista seuraavan lausunnon. Vuolijoki, joka tiesi, että Kuusinen piileskeli Helsingissä 1920, kertoo etsineensä Kuusisen käsiinsä ja mainitsee Tannerin teettäneen sosialidemokraattisessa puoluetoimikunnassa päätöksen, että puolue kustantaa Kuusisen hautajaiset, oli Kuusinen vastannut:

— Kyllä minä vilpittömästi uskon, että Väinö Tanner minut mielellään hautaisi. 4

maailmassa on kasvanut. Siinä Suomenkin köyhälistön pelastuksen toivo ei petä.

Kun v. 1918 Suomen köyhälistö sankarillisesti taisteli maansa veripetoja vastaan ja kun sen pala palalla täytyi luovuttaa, verellä punatiuna hallaista Suomen maaperää, niin meitä oli tuhansia suomalaisia työllisiä täällä Amerikassakin, jotka olisimme tahtoneet rientää tovereittemme avuksi, mutta emme voineet — emme voineet lehdä kerrassaan mitään heidän hyväkseen. Me olimme ylivöimäisen imperialistisen maahan puristamina. Mutta kun «tiien selviyty» uudelleen Suomessa alkaa, silloin toivomme mekin Amerikan suomalaiset kumoukselliset työlliset voivamme *jotakin* tehdä. Ne tuhannet lahtiarien uhrin vaativat Suomessa kostoa. Ja kostonpäivän koittamisia eivät Suomen lahtarit voi mitenkään välttää.

Se on meidän vakaumuksemme, jonka mukaan me työskentelemme.

Siihen mennessä taistelemme sen maan kapitalismia ja taantumusta vastaan, jossa nyt elämme.

Eläköön köyhälistön suuri kansainvälinen asia!

Työväenluokan ehdottoman ylivallan puolesta:

Richard Pesola.

Cleveland, O., heinäk. 9 p. 1920.

Opettaja halutaan

Amerikan Yhdysvaltain suomalaisen valtakumouksellisen työväestön oppilaitokseen, Työväen-Opistolle, halutaan kyyvykkäitä tietoisineiden luennoitsijoita. Heidän tehtävänsä kuuluu: Luennoita Työväenyhdistyksistä, Yhteiskuntaopista ja Historiasta. Luennoiden lisäksi on heidän ohjattava oppilaita itsenäisessä opiskelussa ja esiintymis- ja puheharjoituksissa. — Koulu alkaa toimintansa marraskuun 15 p. 1920.

Hakemukset palkka vaatimuksineen ja mahdollisine suosituksineen on lähetettävä syyskuun 1:een päivään mennessä osoitteella:

Work Peoples College,

Box 116, Riverside Sta, Duluth, Minnesota, U. S. of America.

Ensimmäisenä ilmestymisvuotena 1918 Viesti-lehteä ilmestyi 35 numeroa ja 1919, jolloin lehti ilmestyi kerran viikossa, 52 numeroa. Viesti-lehti muuttui vuoden 1920 alusta kuukausijulkaisuksi ja sitä ilmestyi 12 numeroa. Viimeistä edellisessä numerossaan lehti ilmoittaa lopettavansa ilmestymisensä ja kehottaa tilaajiaan kääntymään Suomessa ilmestyneen Sosialisten Aikakauslehden puoleen ja tilaamaan sitä Viesti-lehden asemesta. Vuoden 1920 joulukuun numero oli Viesti-lehden viimeinen.

Tällä hetkellä ilmestyvät Ruotsissa seuraavat suomenkieliset lehdet (suluissa ilmestymiskerta): Finnsanomat, alkoi ilmestyä marraskuussa 1974 (5 kertaa viikossa), puoluepoliittisesti sitoutumaton, Ruotsin suomalainen (1 kv) puoluepoliittisesti sitoutumaton, alkoi ilmestyä 1964, Uusi Päivä, kommunistien lehti (4 kertaa vuodessa), Demokraatti, ammattijärjestön LO ja sosialidemokraattisen puolueen siirtolaislehti (6 kertaa vuodessa), Proletaari, Kommunis-

KAIKKIEN MAIDEN KÖYHÄLISTÖ, LIITTYKÄÄ YHTEEN:

VIESTI

N:o 9. Syysk. 24 p. KUUKAUSIJULKaisu. 3 vuosikerta. 1920

Vastaava: Vilho Vuokko. Toimituksen ja konitoria osalle: Torngatan 10, Stockholm. Avoinna klo. 5-7 p. Puhelin nro 30856. Tilauksista: koko v. 4.—, puoliv. 2.— kr. Vastuuta: 40 snttä. Amerikassa koko v. 2.—, puoliv. 1.— doll. Tilattavana postista ja asiamiehiltä. Asiamiehille 20 prosentin alennus.

Liittymisehdot Kolmanteen Internationaleen.

Kommunistisen Internationaleen toinen kongressi päätti Kommunisisen Internationaleen kuulomisen ehdosta seuraavaa:

Liittymisehtojen perustelu.

Kommunistisen internationaleen ensimmäisessä kongressissa ei asetettu riittäviä ehtoja Kolmanteen Internationaleen liittymiselle. Siihen jälkeen saakka, jolloin ensimmäinen kongressi katsuttiin koolle, oli keuhkissa maissa ainoastaan kommunistisia suuntia ja ryhmiä.

Toisenlaisissa olosuhteissa kokoontui Kommunisisen Internationaleen toinen kongressi. Nykyään ei useimmissa maissa ole ainoastaan kommunistisia virtauksia ja suuntia, vaan myöskin kommunistisia puolueita ja järjestöjä.

Kommunistisen Internationaleen puoleen kääntyvät nyt usein sellaiset puolueet ja ryhmät, jotka vielä äskettäin kuuluivat Toiseen Internationaleen, mutta jotka nyt haluavat liittyä Kolmanteen Internationaleen, vaikka ne itse asiassa eivät ole kommunistisia. Toinen Internationale on lopullisesti murunut. Valpuolueet ja «keskustan» ryhmät, jotka huomavat Toisen Internationaleen täydellisen mahdottomuuden, koettavat lähestyä yhä voimakkaamaksi tulevaa Kolmatta Internationalea. He toivovat samalla kuitenkin voivansa säilyttää sellaisen «autonomian», joka tarjoaa heille mahdollisuuden toteuttaa aikaisempaa opportunistista keskustapolitiikkaansa. Kommunisisen Internationaleen tulee tavallansa muuttia.

tiska Förbundet Marxist-Leninisterna (r): äänenkannattaja (ei säännöllisiä ilmestymiskertoja), M—L Kipinä, Kommunisisen liiton marxilais-leniniläisten äänenkannattaja (ei säännöllisiä ilmestymiskertoja), Stormklockan, Marxilais-leniniläisen taisteluliiton (MLK) äänenkannattaja (ilmestyy kuukausittain = 12 numeroa vuodessa) ja Siirtolainen ja kirkko, Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskuksen pää-äänenkannattaja (ilmestyy kerran kuukaudessa).

Näiden lehtien lisäksi ilmestyy ruotsinkielisissä lehdissä ns. suomalaisia palstoja sekä erinäiset suomalaisjärjestöt julkaisevat omia lehtiään, joista suurin on Tukholman Suomalaisen Seuran Meikäläinen-lehti, jonka painos on viime aikoina ollut 5 000 kappaletta. Ruotsin valtiovalan kustantamana ilmestyy kerran viikossa Viikkoviesti-lehti.

- 1 Mikael Hyrskymurron antama tieto kirjoittajalle.
- 2 Arvo Yläraakkola, 80 vuotta ruotsinsuomalaisista siirtolaistoimintaa, 1974.
- 3 TSS:n arkisto, Tukholma.
- 4 Sufo Vuolijoki, Asianajaja ja poliitikko, s. 156, 1945.

Maaseudun autioituminen Esimerkkialueena Ruukin kunta

JUNTUNEN, ESKO KALEVI, LUK,
Oulun yliopisto

Esitelmä perustuu Ruukin kunnan autiotilatutkimukseen, johon tiedot on kerätty vuonna 1975. Ruukin kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla, 50 km Oulusta etelään. Se on maatalousvaltainen kunta, missä maalaiskunnalle tyypilliset ongelmat tulevat selvästi esille: voimakas poismuutto, keskustan teollistaminen, kunnan sisäinen muuttoliike, maanviljelijäväestön ikärakenteen vinoutuminen.

Maatilojen autioitumisen laajuus

Maatilojen autioituminen on yleismaailmallinen ilmiö, joskin se muualla länsimaissa on alkanut aikaisemmin kuin maassamme. Autioitumiseen vaikuttavat tekijät ovat moninaiset, jotka ovat kietoutuneet tiiviisti yhteen sosiaalisten, taloudellisten, psykologisten sekä luonnontekijöiden kanssa. Mitään syytä ei voida rajata omaksi ryhmäkseen, joka olisi muita tärkeämpi.

Kaikkiaan Ruukin kunnassa on tehty 227 pellonvarausopimusta (kuva 1). Niistä oli vuonna 1975 voimassa 184, mikä on runsaat 25 % kunnan yli yhden peltohehtaarin tiloista. Sopimuksia on solmittu eniten vuonna 1969, jolloin 91 viljelijää paketoiti tilansa. Pellonvaraustoiminta hidastui vuosi vuodelta, niin että vuonna 1974 sopimus solmittiin enää kuuden viljelijän kanssa. Lisäksi Ruukin kunnassa on 70 sellaista autiota viljelmää, joita ei ole paketoitu. Pellonvaraustoiminnan laajuus sekä prosentteina pinta-alasta että tilojen lukumäärästä edustaa suunnilleen tyypillistä Pohjois-Pohjanmaan kuntaa, jossa maataloudella on vielä suhteellisen suuri merkitys.

Viljelyksestä luopuminen innovaatioteorian valossa

Maatilojen autioitumisen ja pellonvaraustoiminnan on katsottu kuuluvan nk. innovaatioilmiöihin, jolloin kehitys on alkanut ensiksi asutuskeskusten läheisyydestä ja siirtynyt vähitellen haja-asutusalueelle ja niiden reunaosiin. Nämä piirteet ovat Ruukin kunnassa tulleet voimakkaina esille, jolloin pellonvaraustoiminnan keskuksat ovat Siikajokilaakson varrella sijaitsevien kahden taajaman, Ruukin ja Paavolan, sekä Revonlahden ja Tuomiojan kylien ympärillä (kuva 2).

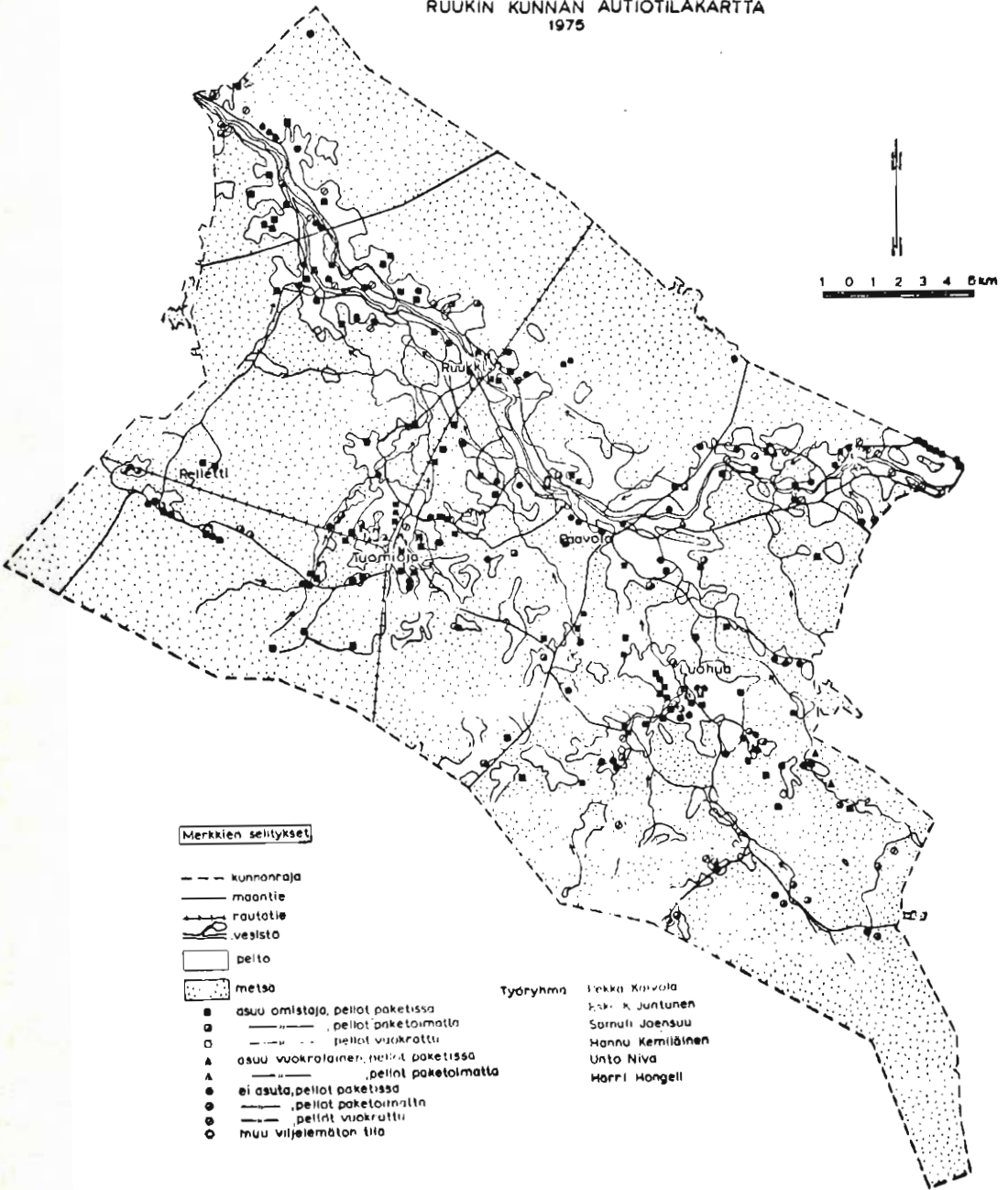
Vuonna 1969 solmituista pellonvarausopimuksista on suurin osa tehty Revonlahdella, Tuomiojalla ja Ruukissa, mitkä käsittivät noin 58 % kaikista vuoden 1969 pellonvarausopimustiloista. Revonlahdella onkin yli puolet kaikista pellonvarausopimuksista tehty ensimmäisenä sopimusvuotena, myös Ruukissa ja Tuomiojalla niiden osuus on suuri.

Pellonvaraustoiminta on levinnyt myöhemmin vuosina kunnan haja-asutusalueille, joskin voimakkaimmat pellonvaraustoiminnan keskusalueet ovat pysyneet jokseenkin samoina. Mutta myös näillä keskusalueilla on pellonvaraustoiminnan ydinalue siirtynyt vuosi vuodelta kylän laitamille.

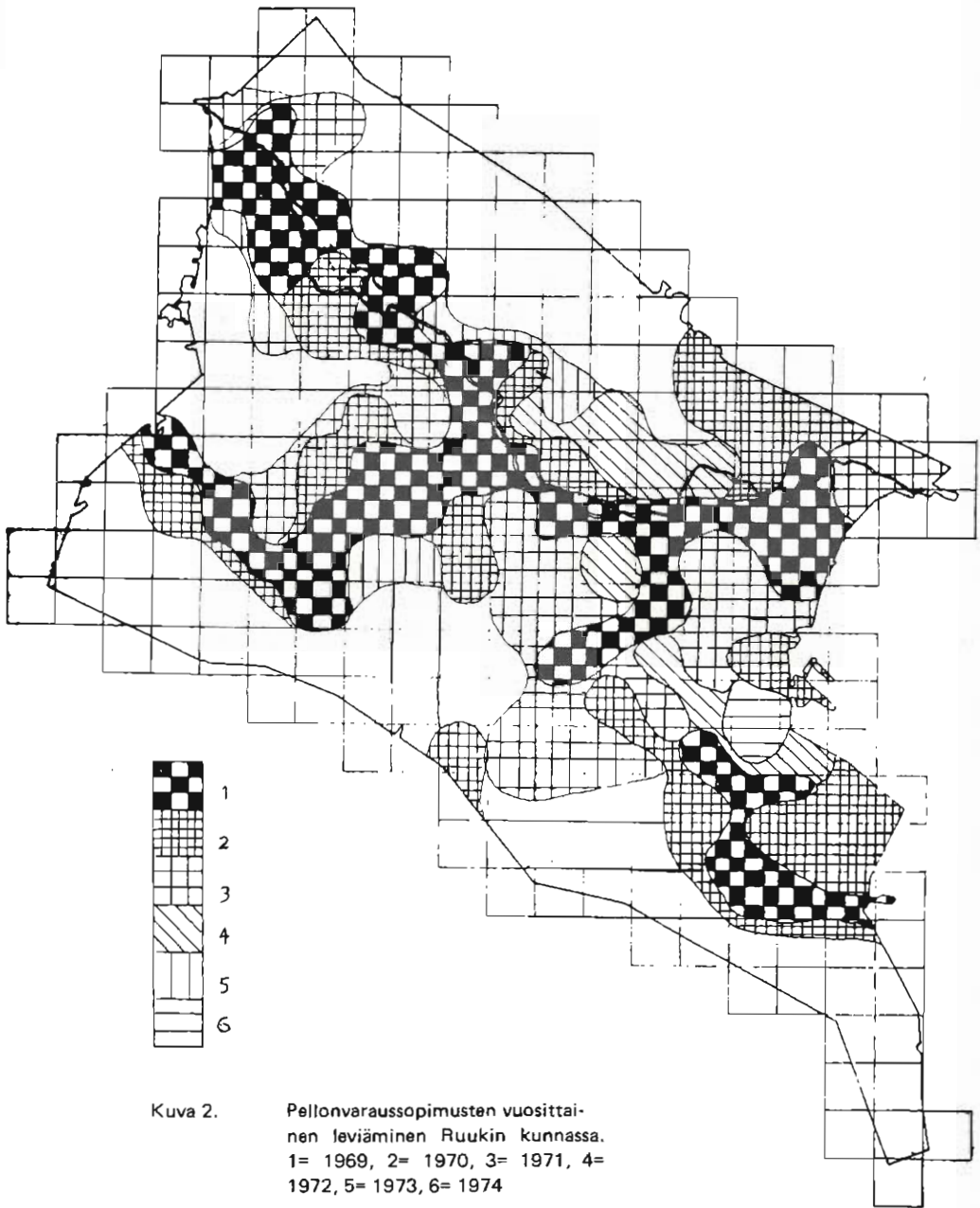
Pellonvaraustoiminnan innovaationomaiseen leviämiseen ovat vaikuttaneet:

- 1) taajamien lähellä asuneet viljelijät ovat jo olleet keskuksessa töissä ennen pellonvaraustoiminnan alkua,
- 2) Ruukin kunnan pääviljelyalueet sijaitsevat keskusalueiden ympärillä,

RUUKIN KUNNAN AUTIOTILAKARTTA
1975

Kuva 1.

Kuva 2.

Pellonvaraussopimusten vuosittainen leviäminen Ruukin kunnassa.
 1= 1969, 2= 1970, 3= 1971, 4= 1972, 5= 1973, 6= 1974

- 3) vaikka tietoa onkin saatu runsaasti tiedotusvälineiden kautta, itse pellonvaraustoiminnasta saadut tiedot ovat levinneet naapureiden välittämällä,
- 4) paketointi on tapahtunut samoilla alueille samoina vuosina. Koska haja-asutusalueilla tiloja on harvassa, ovat ne saaneet hitaammin vaikutteita toisiltaan kuin keskusten läheisyydessä olevat tilat.

Maaseudun autioitumiseen johtaneet tekijät

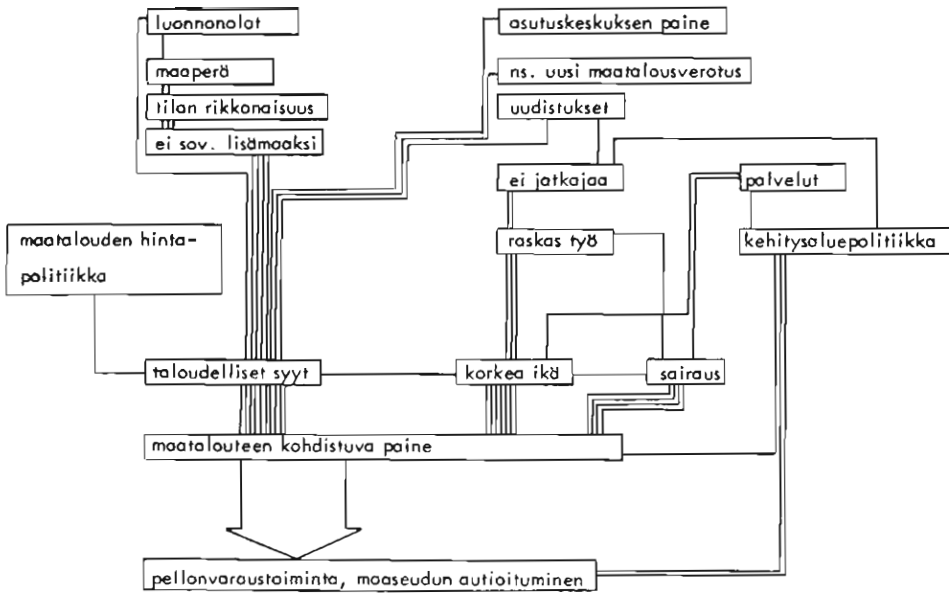
Maaseudun kiiivas autioituminen saavutti kulminaatiopisteen vuosikymmenien taitteessa ja on jatkunut hieman laimeampana tällä vuosikymmenellä. Autioitumiseen johtaneet tekijät eivät ole yksiselitteisiä, vaan autioituminen on useiden ongelmien summa. Jostakin tekijästä, esim. korkeasta iästä, on muodostunut ilmisyys, jota pidetään autioitumisen aiheuttaneena tekijänä. Huomio ongelmavyöhydin kokonaisuudesta maatalouden ongelmista puhuttaessa on pyritty suuntaamaan muualle, joko tietoisesti tai tiedostamattomasti.

Ruukin kunnan pellonvaraus sopimuksen solmineiden viljelijöiden omakohtaiset vastaukset lopettamisen syistä kuvastavat alistunutta ja huolestunutta mielialaa. Maatalouden tulevaisuutta tarkastellaan synkin mieltein. Se, että syiden verkosto on kasvanut noin suureksi, johtuu jo vuosia vallinneesta maataloutta hyljeksivästä suhtautumisesta. Viljelijää vastaan ei ole tultu riittävän pitkälle ongelmien poistamiseksi. Maatalouden ongelmat on unohdettu teollistamisen varjoon. Maaseudun autioitumista tarkasteltaessa on erotettava:

- 1) latentit 1. piilovaikutteiset tekijät, esim. luonnonolot, maaperä, asutuskeskuksen aiheuttama paine, kehitysaluepolitiikka, sekä osittain ammatin aliarvostus,
- 2) manifestiset 1. tiedostetut syyt, esim. ikä, sairaus, taloudelliset tekijät, suoritettavat uudistukset, raskas työ, ei jatkajaa, maatalouden hintapolitiikka, sekä osittain ammatin aliarvostus.

Kuvassa 3 nähdään maataloudesta luopumisen aiheuttaneet tekijät. Luonnonolot ja maaperä vaikuttavat esim. tilanrikkonaisuuteen ja siihen, että pellot eivät sovellu lisämaiksi. Nämä tekijät vaikuttavat viljelijöiden taloudelliseen asemaan. Luonnonolot vaikuttavat myös suoranaisesti viljelijän talouteen. Yhteiskunnan taholta viljelijään kohdistuvat asutuskeskusten aiheuttama paine ja joihinkin myös ns. uusi maatalousverotus. Tilalla suoritettavat uudistukset ovat saavuttaneet etenkin pienet tilat ahdinkoon. "Raskas työ" ja "tilalla ei jatkajaa" ovat saaneet iäkkäät viljelijät lopettamaan maatalouden. Maatalouden hintapolitiikalla on suoranaisia vaikutuksia taloudellisiin syihin. Taloudelliset tekijät, korkea ikä ja sairaus ovat ilmisyinä vaikuttaneet toisiinsa ja aiheuttaneet painetta maatalouden harjoittamiselle, jolloin tilat ovat autioituneet. Nykyinen kehitysaluepolitiikka on vaikuttanut suoranaisesti maatalouteen kohdistuvaan paineeseen sekä myös autioitumiseen, sillä haja-asutusalueiden palvelut, sekä työtilaisuudet ovat vähenneet minimaalisiksi keskuksia suosivan kehitysaluepolitiikan vuoksi.

Pellonvaraustoiminta ei ole alunalkaen täyttänyt niitä toiveita, joita sille asetettiin. Määrällisesti tavoite jäi saavuttamatta ja kun paketointi kohdistui suurelta osin jo ennestään tuottamattomana olleisiin alueisiin, ei sillä tuotannon supistamisen kannalta ollut suurtakaan vaikutusta. Se ainoastaan laski maatalouden arvostusta ammattina ja kiihdytti maaseudun autioitumista. Pikemminkin pellonvarausjärjestelmä on toiminut eräänlaisena eläkejärjestelmänä. Tämä on nähtävissä mm. pakettitilallisten korkeasta iästä, sairauksien yleisyydestä ja siitä että ylituotannon rajoittaminen asetettiin pakotointiin johtaneista syistä vasta 14. sijalle (kuva 4).

Kuva 3. Maaseudun autioitumiseen johtavat tekijät. Luonnonolot, lähinnä maaperä ja vesirösuhteet vaikuttavat siihen, missä määrin tila on rikkonainen, mikä puolestaan vaikuttaa viljelijän taloudelliseen tilaan. Luonnonolot vaikuttavat puolestaan myös taloudellisiin syihin esim. tulvien ja hallowien muodossa. Luonnosta johtuvien syiden lisäksi autioitumiskehitykseen vaikuttavat luonnollisesti myös suoranaiset taloudelliset tekijät, kuten hintakehitys ja kustannustason nousu. Niiniköön vaikuttavia tekijöitä on myös yhteiskunnan toiminnan piirissä. Asutuskeskuksen aiheuttama paine tuntuu aivan Ruukin taajaman lähellä, missä asutuksen levitessä maatalous syrjäytyy. Maan hinta kohoaa, jolloin viljelijällä ei ole varaa ostaa lisämaata. Keskusten rakennustoiminnan aikaansaama paine kohdistuu usein parhaaseen viljelysmaahan.

Maatalouden tulevaisuudennäkymät

Maaseudun autioitumisen pysäyttäminen on tärkeä maan tasapainoisen kehittämisen kannalta. Kuvassa 5 on esitetty autioitumiskehityksen ehkäisemiskeinot. Maatilojen elinkelpoisuuden parantaminen vaatii pääomaa. Halpakorkoisten lainojen avulla voidaan käynnistää yksityisten tilojen kehittäminen. Niiden avulla voidaan tiloilla suorittaa perusparannuksia ja koneistusta. Maatalouden suunnittelun kehittäminen ja tiedon jakaminen nuorisolle ovat tärkeitä tehtäviä. Viljelijöiden koulutus mahdollistaisi heidän omien resurssiansa hyödyntämistä, jonka jälkeen erikoistuminen olisi mahdollis-

ta. Koulutus voisi tapahtua ns. luppoaikana. Maataloustuotteiden tuontia olisi rajoitettava, jotta taataan oman tuotteille riittävät markkinat. Tilakoon suurentamisella ja tilojen käytön rajoittamisella vain maatalouskäyttöön turvattaisiin viljelijän asema. Perintölakia tulisi muuttaa pian siten, että maatalouden harjoittamisesta kiinnostuneimmalla ja pystyvimmällä perillisellä olisi etuoikeus kotitilaan ja muille osuudet maksettaisiin rahana. Sisäsuuslainojen myöntämisellä, lojilla, eläkkeillä ja tilojen koneistuksella voitaisiin vaikuttaa maatilaväestön ikärakenteen nuorentumiseen.

1 km

160

120

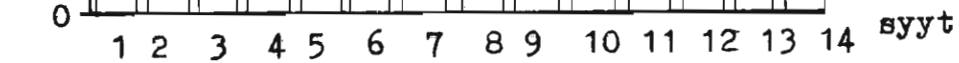
80

40

0

Kuva 4. Pellonvarausopimukseen johtaneet tärkeimmät syyt Ruukissa 1975.

- 1 = korkea ikä
- 2 = taloudelliset syyt
- 3 = sairaus
- 4 = ei jatkajaa
- 5 = suoritettavat uudistukset
- 6 = pitkät etäisyydet
- 7 = palvelujen vähäisyys
- 8 = ns. uusi maatalousverotus
- 9 = tilan rikkonaisuus
- 10 = tila ei sovellu lisämaaksi
- 11 = asutuskeskuksen aiheuttama paine
- 12 = luonnonolot
- 13 = työpaikka toisaalla
- 14 = elintarviketuotannon rajoittaminen

Loppupäätelmät

- Pellonvarausjärjestelmän toteuttaminen on osoittautunut virheeksi, joka on voimakkaasti edistänyt maaseudun autioitumista ja vaikeuttanut sen tasapuolista kehittämistä.
- Maaseudun autioitumisen pysäyttäminen vaatii aluepolitiikan tasapainoista toteuttamista, jolla estetään kehitysalueiden syntymistä syrjäseutujen kunnissa kunnan sisäisen muuttoliikkeen seurauksena.
- Maaseudun autioitumisen ehkäisemiseen tähtäävät tekijät on nähtävänä kokonaisuutena, joka vaatii huomion kiinnittämistä samanaikaisesti hyvin moniin tekijöihin. Osittaisratkaisut siirtävät vain ongelmat tuonemmaksi, mutta eivät poista autioitumisen perussyitä.

Määrätietoisella ponnistelulla on syrjäseutujen asukkaille palautettava tasa-arvoon perustuvat elinehdot sekä luottamus turvattuun tulevaisuuteen.

Siirtolaisuusinstituutin TOIMINTAKERTOMUS vuodelta 1975

1. TAVOITTEET

Vuonna 1974 perustetun Siirtolaisuusinstituutin tarkoituksena on edistää siirtolaisuuteen ja maan sisäiseen muuttoliikkeeseen kohdistuvaa tutkimustoimintaa, erityisenä tehtävänä tarkoituksenmukaisen työnjaon edistäminen tutkimuslaitosten ja muiden alan yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden välillä. Toiseksi instituutin tehtävänä on julkaista siirtolaisuustutkimuksia sekä informoida siirtolaisuudesta ja sen tutkimuksesta. Kolmantena toiminta-alueena on kansainvälisen yhteistyön kehittäminen muissa maissa toimivien vastaavien laitosten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2. HALLINTO JA TOIMISTO

Siirtolaisuusinstituuttia ylläpitävään säätiöön kuuluvat maamme kaikki korkeakoulut, Suomi-Seura, Väestöliitto ja suuri joukko muita siirtolaisuudesta kiinnostuneita yhteisöjä sekä valtiovalan edustajina opetus-, ulkoasiain- ja työvoimaministeriö. (liite 1) Valtuuskunnan puheenjohtajana v. 1975 toimi prof. Jorma Pohjanpalo ja varapuheenjohtajana kouluneuvos Jussi Saukkonen. Valtuuskunta kokoontui toimikautena kaksi kertaa. Vuosikokouksessa 11.4.1975 hyväksyttiin säätiön edellisen vuoden toimintakertomus sekä tilinpäätös. Vuosikokouksen jälkeen esitelmöi lis. Altti Majava aiheesta "Työvoimaministeriön siirtolaistutkimukset". Valtuuskunnan syyskokouksessa, joka pidettiin Muuttoliikesymposiumin yhteydessä Ruissalon Kongressihotellissa 20.11.1975, hyväksyttiin säätiön toimintasuunnitelma ja

talousarvio vuodelle 1976. Valtuuskunnan uusiksi jäseniksi hyväksyttiin Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto sekä Svenska Finlands Folktingsfullmäktige. Valtuuskunnan erovuorossa olleet jäsenet prof. Niilo Hallman, ap.kaup.joht. Johannes Koikkalainen, pääsiht. Pentti Palmu, toim. Osmo Vatanen, prof. Uuno Varjo, prof. Bill Widen valittiin uudelleen. Samoin valittiin uudelleen Siirtolaisuusinstituutisäätiön hallituksen erovuorossa olleet jäsenet: lähetystöneuvos Anders Hulden, vanh.hall.siht. Lauri Lehtonen, toim.pääll. Holger Quick sekä tuomari Pentti Väänänen. Tilintarkastajiksi valittiin pankinjohtaja Paavo Salonen (varamies pankinjohtaja Pentti Ahvio) sekä HTM Seppo Saarto (varamies HTM Eino Vänninen).

Siirtolaisuusinstituutisäätiön hallituksen kokoonpano ilmenee liitteestä 1. Hallituksen puheenjohtajana toimi prof. Viljo Niitemaa ja varapuheenjohtajana vanh.hall. sihteeri Lauri Lehtonen. Hallitus kokoontui toimikautena neljä kertaa.

Siirtolaisuusinstituutin henkilökuntaan kuului toht. Olavi Koivukangas, johtajana, HuK Maija-Liisa Kalhama toimistosihteerinä. HuK Kaija Turpeinen suoritti muuttoliikkeisiin liittyvien lehtileikkeiden kokoamista ja arkistointia toukokuuhun 1975 saakka, jonka jälkeen työtä jatkoi rva Mary Smolensky 20.5. - 17.7. 1975 välisen ajan. VTM Simo Toivonen aloitti 8.4.1975 tehtäväänsä siirtolaisbibliografian aineiston kerääminen ja toimittaminen kirjan muotoon. VTK Leila Lundström toimi 1.8. lähtien toimistosihtee-

rinä avustaan pääasiassa Muuttoliikesymposiumin käytännön järjestelyissä. Lisäksi instituutin henkilökuntaan on ulkopuolisena avustajana kuulunut valokuvaaja Kari Lehtinen, joka on avustanut valokuvanäyttelyn ja -arkiston kokoamisessa.

Turun yliopiston yleisen historian laitos, jonka yhteydessä Siirtolaisuusinstituutti aloitti toimintansa, muutti uusiin toimitiloihin heinäkuun puolivälissä 1975, jolloin Siirtolaisuusinstituutille varattiin laitoksen entisistä tiloista 4 toimistohuonetta. Muutto uusiin ja väljempiin tiloihin tapahtui välittömästi.

3. VARSINAINEN TOIMINTA

3.1. Tutkimusten edellytysten parantaminen

Perustamisestaan lähtien Siirtolaisuusinstituutti on kerännyt siirtolaisuuteen ja maan sisäiseen muuttoliikkeeseen liittyvää bibliografista tietoutta. Aineiston keruu alussa suoritettuna peruskyselyn ym. lähteiden pohjalta on loppuun suoritettu, ja bibliografia on käsitelty vaiheessa. Tarkoituksena on julkaista suomalaisen siirtolaisuuden bibliografia v. 1976 aikana.

Monet opiskelijat ja tutkijat ovat käyneet tutustumassa siirtolaisuusinstituutin bibliografiakortistoon ja lehtileikekokoelmaan, josta varsinkin alempien opinnäytteitten tekijät ovat saaneet tuoretta ja ajankohtaista tietoa. Lehtileikekokoelmaa on toimikautena kasvatettu yhteistyössä Väestöliiton kanssa.

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoa on toimikautena kartutettu pääasiassa lahjoituksin sekä tuomalla vaihtosuhteita kotimaisiin ja ulkomaisiin tutkimuslaitoksiin. Kuitenkin on jouduttu huomaamaan, että kirjaston määrätietoinen kartuttaminen alkaa olla välttämätöntä. Erittäin tarpeellista olisi saada instituuttiin peruskirjasto, joka sisältäisi jokapäiväisessä työssä tarvittavat käsikirjat. Samoin olisi pyrittävä tilaamaan ulkomailla ilmestyvät suomalaiset siirtolaislehdet, joiden saa-

minen instituuttiin on toistaiseksi ollut satumanvaraista, koska lehtiä on pyydetty ilmaisjakeluna.

3.2. Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Siirtolaisuusinstituutti julkaisee kolmea kirjasarjaa: A-sarja ilmestyy suomeksi, B-sarja ruotsiksi ja C-sarja englanniksi.

Vuoden 1975 aikana ilmestyivät seuraavat julkaisut:

1) Siirtolaisuustutkimuksia A 1:

Olavi Koivukangas,

Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen, (Finnish Migration to Australia since World War II). Kokkola 1975, s. 262.

2) Siirtolaisuustutkimuksia A 3:

Maija-Liisa Kalhama,

(toim.) Ulkosuomalaisuuskongressin 27.-28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä 24.6.-3.7.1975. Turku 1975. s. 104.

3) Migration Studies C 3:

Michael G. Karni-Matti E. Kaups-Douglas J. Ollila (eds.),

The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives, Vammala 1975. s. 232. Tutkimus tehtiin yhteistyössä Minnesotan yliopistossa toimivan Immigration History Research Centerin kanssa.

Siirtolaisuusinstituutti julkaisee lisäksi **Siirtolaisuus-Migration** -nimistä aikakauskirjaa, joka ilmestyi v. 1975 neljä kertaa. Aikakauskirjan kohdalla tapahtui huomattavaa kehitystä kuluneena toimikautena, kun entisen offsetmonistetun lehden tilalle päätettiin ottaa edustava kirjapainossa ladottu painoasu. Samalla lehteen saadaan mahtumaan

enemmän tekstiä ja voidaan käyttää valokuvia ja piirroksia elävöittämään sisältöä.

Siirtolaisuusinstituutin tehtävänä olevan USA:n 200-vuotisjuhlakirjan toimittamisessa, päätoimittajana prof. Vilho Niitemaa, päästiin toimikautena kirjapainovaiheeseen. Samoin USA:n 200-vuotisjuhlallisuuksiin tulevaa valokuvanäyttelyä varten kerättiin materiaalia sekä kotimaasta että ulkomailta. Aineistoa saatiinkin hyvin kokoon ja voitiin ryhtyä suunnittelemaan valokuvanäyttelyn käsikirjoitusta. Valokuvanäyttelyn aineiston keräämisen yhteydessä pantiin alulle Siirtolaisuusinstituutin valokuva-arkiston kokoaminen. Tällä hetkellä arkistossa on kuvia useimmista suomalaisen siirtolaisuuden kohdemaista. Kuvia voidaan tulevaisuudessa välittää tutkijoitten, tiedotusvälineitten ym. tarvitsijoiden käyttöön.

Muu instituutin suorittama tiedotustoiminta on liittynyt toimiston jokapäiväiseen työskentelyyn vastattaessa lukuisiin ja erilaisiin tiedusteluihin. Julkisen sanan edustajille on toimikautena lähetetty kaikkiaan 6 tiedotetta. Siirtolaisuus-Migration aikakauslehdessä on mahdollisuuksien mukaan pyritty tiedottamaan mm. seminaareista ja konferensseista niin kotimaassa kuin ulkomailla. Lisäksi Siirtolaisuusinstituutti oli mukana parissa TV-ohjelmassa, joista huomattavain oli ns. "aivovuoto"-ohjelma, sekä muutamassa Yleisradion ulkosuomalaisille tarkoitettussa radiolähetyksessä.

3.3. Seminaari- yms. toiminta

Siirtolaisuusinstituutin yhdeksi keskeisimmistä toimintamuodoista v. 1975 muodosti seminaari- ja kongressitoiminta.

Jyväskylän Kesän yhteydessä avustettiin Ulkosuomalaisuuskongressia (27.-28.6.1975) Sen järjestelyjä varten Jyväskylän Kesän hallitus asetti toimikunnan, jossa oli edustus Suomi-Seura r.y:stä, Siirtolaisuusinstituutista ja Siirtolaisasiain neuvottelukunnasta. Kongressi valotti ulkosuomalaisten elämää ja kulttuuria lähinnä kaukosiirtolaisten osalta.

Kongressissa kerrottiin myös ulkosuomalaisille siirtolaispolitiikkamme suuntaviivoista sekä vastattiin kysymyksiin, joita lukuisat, eri puolilta maailmaa Jyväskylään saapuneet siirtolaiset esittivät entiselle kotimaalleen. Instituutin hallituksen puheenjohtaja prof. Vilho Niitemaa piti tilaisuudessa esitelmän aiheena "Suomalainen siirtolaisuus pähkinäkuoressa" ja instituutin johtaja Olavi Koivukangas selvitteli suomalaista siirtolaisuutta nykypäivinä eri maissa. Kuten kohdasta 3.2. ilmenee, Ulkosuomalaisuuskongressin esitelmät ja puheenvuorot julkaistiin instituutin toimesta v. 1975 lopulla.

Muuttoliikesymposium

Maan rajojen ulkopuolelle suuntautunut siirtolaisuus on kuitenkin viime vuosina ollut vähäistä verrattuna valtakunnan sisäiseen muuttoliikkeeseen. Siirtolaisuusinstituutti järjesti 20.-21.11.1975 Ruissalon Kongressihotellissa maan sisäistä muuttoliikettä käsittelevän symposiumin, jonka päätarkoituksena oli tarkastella maassamuuttoa kokonaisuudessaan ja erityisesti niitä alueita, jotka ovat viime vuosien keskusteluissa ja tutkimuksissa jääneet vähäiselle huomiolle. Muuttoliikesymposiumia valmistelleeseen toimikuntaan Siirtolaisuusinstituutin valtuuskunta valitsi arkkitehti Raimo Narjuksen puheenjohtajaksi ja maisteri Sakari Sivulan sihteeriksi. Muut toimikunnan jäsenet olivat pastori Jouni Apajalahti, Perheasiainneuvottelukeskuksesta, ap.prof. Lauri Hautamäki Helsingin yliopistosta, maisteri Kari Hietala työvoimaministeriöstä, instituutin johtaja Olavi Koivukangas sekä maisteri Aimo Pulkkinen Väestöliitosta.

Kutsu symposiumiin lähetettiin julkisen vallan, korkeakoulujen sekä aluepolitiikasta ja muuttoliikkeistä kiinnostuneiden järjestöjen edustajille sekä yksityishenkilöille. Symposiumiin osallistui 121 henkilöä. Alustajat ja puheenvuorojen käyttäjät edustivat eri alojen asiantuntemusta. Tulevaa suunnittelua

ja päätöksentekoa varten symposiumin alustukset ja puheenvuorot päätettiin julkaista kirjana. Sen toimittaminen aloitettiin kulu-neena toimikautena.

Muu seminaaritoiminta

Lisäksi Siirtolaisuusinstituutti osallistui eräisiin muihin siirtolaisuutta käsitteleviin seminaareihin. Näistä mainittakoon Pohjois-mainen kieliseminaari Hanasaassa 4.-6.4.75 sekä työvoimaministeriön siirtolaistutkimus-ryhmän kesäseminaari Jyväskylässä 30.6.-4.7. 1975.

Liittyen läheisesti USA:n 200-vuotisjuh-lallisuuksiin v. 1976 Siirtolaisuusinstituutti järjestää tulevana toimikautena USA:n 200-vuotisjuhlaseminaarin historian opettajille ja muille asiasta kiinnostuneille. Tämän semi-naarin suunnittelu- ja järjestelytöt aloitet-tiin syksyllä 1975.

3.4. Kansainvälinen toiminta

Opetusministeriön 20.11. 1974 asetta-massa USA Bicentennial-Suomen Toimikun-nassa ovat Siirtolaisuusinstituuttia edusta-neet prof. Vilho Niitemaa ja tri Olavi Koivu-kangas. Toimikunnan tehtävänä on valmis-tella Suomen osallistumista USA:n 200-vuo-tisjuhlallisuuksiin kesällä 1976.

Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas teki tammikuussa 1975 runsaat kolme viikkoa kestäneen matkan Yhdysval-toihin ja Kanadaan. Matkan aikana hän tu-tustui sikäläisiin siirtolaisuuden tutkimuskes-kuksiin, suomenkielen opetukseen yliopis-tossa ja amerikansuomalaisiin järjestöihin. Matkan pääkohde oli Minnesotan yliopiston yhteydessä sijaitseva Immigration History Research Center, jonka kanssa tehtiin sopi-mus Duluthissa v. 1974 pidetyn siirtolaisse-minaarin esitelmien julkaisemisesta yhteis-työnä. Tämä teos Migration Studies C 3, il-mestyi syksyllä 1975 Siirtolaisuusinstituutin julkaisusarjassa. Sopimuksen mukaisesti osa julkaisuista lähetettiin Minnesotan yliopis-

toon Amerikassa markkinoitavaksi. Tuotto käytetään yhteistyön edelleen kehittämi-seen.

Nordic Association for American Stu-dies järjesti Oslossa 5.-7.5.1975 konferenssin aiheesta "Skandinaavinen siirtolaisuus Yh-dysvaltoihin". Konferenssiin osallistui Suo-mesta Siirtolaisuusinstituutin ja Turun yli-opiston yleisen historian siirtolaistutkimus-ryhmän edustajina prof. Vilho Niitemaa, prof. Bill Widen, instituutin johtaja Olavi Koivukangas sekä luennoitsijana dos. Reino Kero. Matkan aikana solmittiin yhteyksiä pohjoismaisiin - erikoisesti norjalaisiin - siir-tolaisuuden kanssa tekemisissä oleviin lai-toksiin ja henkilöihin. Norjalainen yliopis-ton lehtori Einar Niemi lupautui toimimaan Siirtolaisuusinstituutin yhteyshenkilönä in-formoiden siirtolaisuuteen liittyvistä asioista sekä välittäen bibliografista ym. aineistoa Siirtolaisuusinstituutille.

Menomatkalla Oslon prof. Niitemaa ja tri Koivukangas keskustelivat Ruotsin Suo-malaisseurojen Keskusliiton edustajien kans-sa ruotsinsuomalaisten historiantutkimuk-seen ja arkisto-oloihin liittyvistä kysymyk-sistä. Paluumatkalla Oslosta tri Koivukan-gas poikkesi Ruotsissa Växjössä tutustumas-sa sikäläiseen Emigrantinstitutettiin. Eriko-isesti sen arkistointi- ja dokumentointimene-telmät ovat kiinnostavia ja suuntaa-antavia oman laitoksen kehittämisen kannalta.

Tukholman siirtolaisseminariumiin 29.-30.9.1975 osallistui Siirtolaisuusinstituutin edustajana tri Olavi Koivukangas. Matkan ai-kana hän kävi tutustumassa myös Tukhol-man kaupunginarkiston siirtolaisia koske-vaan materiaaliin.

Kansainvälisten vierailujen merkeissä kävivät mm. seuraavat henkilöt tutustumas-sa Siirtolaisuusinstituuttiin. Anita Valkama Suomen New Yorkin pääkonsulaatista, Dr. Merril Peterson Virginian yliopistosta, hän piti samassa yhteydessä luennon Thomas Jeffersonista. Siirtolaisuusinstituutin toimes-ta oli luennosta tiedotettu Turun yliopiston ja Åbo Akademin laitoksille. Kanadasta kä-vi instituuttiin tutustumassa tutkija Satu

Repo, joka sai paljon hyviä lähdeviitteitä instituutin bibliografiakortistosta tutkimustaan varten. Edelleen instituuttiin kävi tutustumassa David Schwarz Ruotsista Tukholman yliopiston sosiologian laitokselta. Hänen kanssaan sovittiin siirtolaisbibliografiaa ym. asioita koskevasta yhteistyöstä. Kaikkiaan instituuttiin kävi toimikautena tutustumassa 14 ulkomaista vierasta. Useimmat olivat Amerikasta saapuneita yksityishenkilöitä tai tutkijoita, mutta joukossa oli myös Australiasta saakka saapuneita vieraita.

4. L O P P U K A T S A U S

Siirtolaisuusinstituutin ensimmäiselle varsinaiselle toimikaudelle on ollut tyypillistä toimintalinjojen vakiintuminen. Keskeisiksi tehtäviksi ovat muodostuneet julkaisu-toiminta ja seminaarien järjestäminen. Nykyinen henkilökunta, kaksi varsinaista toi-

mihenkilöä, sekä kaksi tilapäistä virastotyöntekijää on liian pieni ottaen huomioon tehtävien laajuuden ja monipuolisuuden. Kiipemmin tarvittaisiin lisätyövoimaa julkaisusektorilla. Useiden tekeillä olevien kirjojen sekä aikakauskirjan toimittamiseen tarvittaisiin erillinen toimitussihteeri. Myös olisi ryhdyttävä aktiivisiin toimenpiteisiin ruotsinsuomalaisten tulevaa historian kirjoitusta palvelevan materiaalin keräämiseksi. Siirtolaismuseon aikaansaamista pidettiin tärkeänä, mutta asiassa on jääty odottavalle kannalle, varsinkin kun Peräseinäjoella on virinnyt voimakas harrastus siirtolaismuseon perustamiseksi.

Siirtolaisuusinstituutti on vakiinnuttanut toimintansa v. 1975 ja katsoo luottavaisesti tulevaisuuteen.

Turussa helmikuun 16 päivänä 1976

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS

toim.joht.Tauri Aaltio	Suomi-Seura r.y.	hall.siht. Lauri Lehtonen	Opetusministeriö
lähetystöneuvos Anders Huldén	Ulkoasiainministeriö	prof.Vilho Niitemaa	Turun yliopisto
prof. Lars Huldén	Helsingin yliopisto	prof.Oscar Nikula	Åbo Akademi
toim.joht.Jouko Hulkkio	Väestöliitto	toim.pääll.Holger Quick	Työvoimaministeriö
		kaup.valt.Pentti Väänänen	Turun kaupunki

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA

Jäsen	Varajäsen	Yhdistys tms.
prof.Armas Nieminen	prof.Olli Kultalahti	Tampereen yliopisto
prof.Terho Pulkkinen	FT Jorma Kytömäki	Turun yliopisto
prof.Uuno Varjo	prof.Kyösti Julku	Oulun yliopisto
prof.Bill Widén	prof.Oscar Nikula	Åbo Akademi
prof.Pertti Virtaranta	prof.Yrjö Blomstedt	Helsingin yliopisto
prof.Mauno Jokipii	ap.prof.Erkki Lehtinen	Jyväskylän yliopisto
lähetystöneuvos Anders Huldén	maist. Ritva-Liisa Elomaa	Ulkoasiainministeriö
hallitussihteeri Lauri Lehtonen	kultt.siht.Raija Kallinen	Opetusministeriö
projektinjoht.Altti Majava	toim.pääll.Holger Quick	Työvoimaministeriö
toht.Ahti Auranen	kirkkohra Päivö Tarjamo	Kirkon ulkomaanasiaian Toimikunta
varatuom.Eva-Brita Björklund	maist. Karmela Bélinki	Unioni Naisasialiitto Suomessa
pääsiht.Pentti Palmu	Yht.tiet.kand.Jurkka Linna	Suomalaisuuden Liitto
prof.Niilo Hallman	prof.Ole Wasz-Höckert	Mannerheimin Lastensuojeluliitto
ap.kaup.joht.Johannes Koikkalainen	kaup.siht.Paavo Mäkinen	Turun kaupunki
toim.joht.Perttu Koillinen	jaostosiht.Kauko Lehto	Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
liikkeenjoht.Esko V.Koskelin	toim.Matti Jussila	Suomen Nuorison Liitto
arkkitehti Raimo Narjus	tutk.siht.Timo Sinisalo	Seutusuunnittelun Keskusliitto
toim.joht. Eero Nurmela	teoll.neuvos Veikko Valavaara	Turun yliopistosäätiö
prof. Jorma Pohjanpalo	joht.Ahti Fredriksson	Suomi-Seura r.y.
kaup.joht.Tuure Salo	prof.Reima Erma	Pohjola-Norden Yhdistys r.y.
kouluneuvos Jussi Saukonen	maist.Aimo Pulkkinen	Suomi-Amerikka Yhdistysten Keskusliitto
VTT Aarno Strömmer	Mila Ivanow	Väestöliitto
toim.Osmo Vatanen	FL Roger Broo	Immigrant-Institutet, (Tukholma)
dos.Veijo Saloheimo	Markku Peura	Pohjois-Karjalan yliopistoseura
prof.Harald Teir		Sven. Fin. Folktingsfullmäktige
Arvo Yläräkkö		Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto

KIRJALLISUUTTA

FINNKIRJA

Ruotsinsuomalaisten kirjoittajien osuuskustantamo FINNKIRJA on aloittanut toimintansa tänä vuonna. Kaksi teosta on jo saatu markkinoille ja vuoden loppuun mennessä ilmestyy toiset kaksi. Jo ilmestyneitä teoksia ovat Martta Matinlompolon "Ken tietäis huomisen", Leena Kuisman ja Eero Arontauksen toimittama runokokoelma "22 ruotsinsuomalaista runoilijaa", Arvo Yläräkkolan "Kuva unohdetusta valtiomiehestä" sekä Kauko Lammasaitan ja Kalervo Kujalan toimittama novellikokoelma "Siirtolaisten arkipäivä uudessa maassa". Martta Matinlompolon romaani kertoo Suomesta Ruotsiin muuttavasta äidistä ja tyttärestä, tyttären kehitysvaiheista vieraalla maalla, kielen oppimisesta, yksitoikkoisesta työstä sekä tytön kypsymisestä naiseksi. Sivuja 120. 22 ruotsinsuomalaisen runoilijan runot kertovat työstä, rakkaudesta, rakkaudettomuudesta sekä arjen pienistä iloista. Sivuja 120. Arvo Yläräkkolan teos on ensimmäinen suuri ruotsinsuomalainen tutkimustyö. Se kertoo Edward Gyllingistä, joka rakensi Itä-Karjalan Neuvostoliiton kukoistavimmaksi ja vauraimmaksi osavaltioksi 1930-luvulla. Sivuja 200. Novellikokoelmassa 15 ruotsinsuomalaista kirjailijaa kuvaa siirtolaisen arkea, juhlaa ja vaikeuksien voittamista mutta myös epäonnistumista. Sivuja 160.

FROM SWEDEN TO AMERICA

From Sweden to America; A History of the Migration on Uppsalan yliopiston historian laitoksen siirtolaisuustutkimusryhmän tutkimus Ruotsin Amerikasiirtolaisuudesta 1800-luvun puolivälin ja 1930-luvun välisenä aikana. Teoksen ovat toimittaneet Harald Rundblom ja Hans Norman.

Tutkimusajanjaksona yli miljoona ruotsalaista muutti maasta. Määrä on suuri kun otetaan huomioon että Ruotsin väkiluku v. 1850 oli 3,5 miljoonaa.

Nykyisen siirtolaisuusteorian viitekehukseen nojaten tutkijat selvittelevät vertailevaa menetelmää käyttäen siirtolaisuuden syitä, sosiaalista ja demografista rakennetta, sen roolia nykyisessä tutkimuskentässä, liikkumalaa ja paluumuuttoa. Tutkijat ovat seuranneet siirtolaisia Pohjois-Amerikan kaupunkeihin ja uusiin siirtokuntiin. Tekstin selvennyksenä on lukuisia karttoja, taulukoita, kuvioita ja valokuvia, jotka antavat hyvän yleiskuvan pohjolan siirtolaisuudesta Pohjois-Amerikkaan.

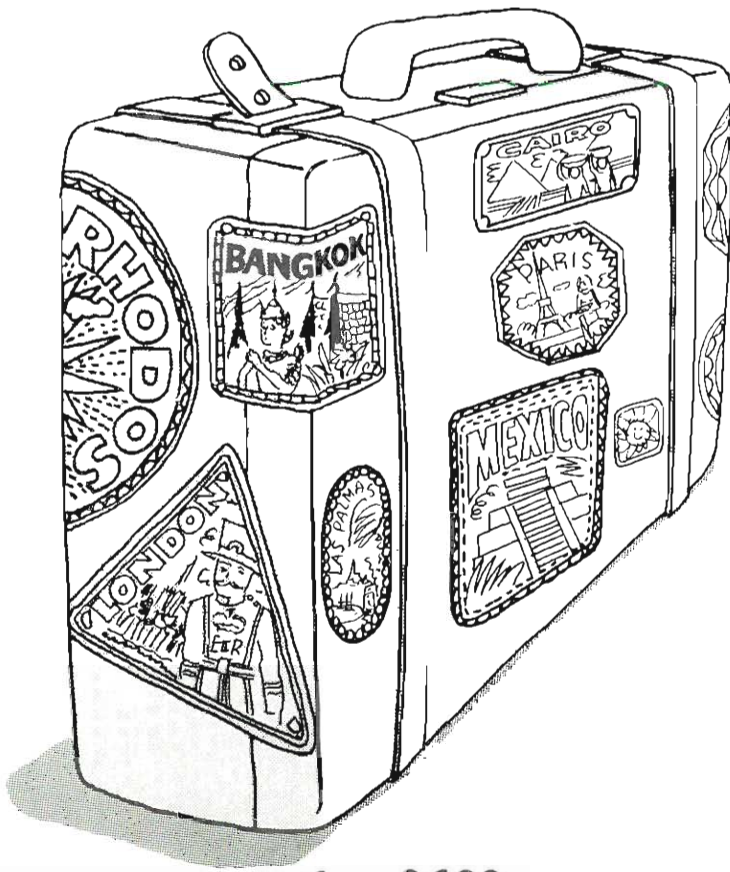
Ilmestymisvuosi 1976, s. 391.

From Sweden to America; A History of the Migration, edited by Harald Fundblom and Hans Norman. The material presented in this book is the result of a research project spanning a decade and conducted by the Migration Research Group at the Department of History, University of Uppsala.

The book deals with the transoceanic migration between the mid-nineteenth century and 1930. During this period more than one million Swedes emigrated, a very high figure considering the fact that the country had only three and a half million inhabitants in 1850.

Within the framework of modern migration theory, the authors discuss, in a comparative perspective, the causes of emigration, its social and demographic structure, its role in the contemporary debate, the transportation sector, and the phenomenon of returning emigrants. The authors also follow the emigrants to their new colonized settlements and to the cities of North America. A full set of

maps, graphs, photographs etc. illustrates the text and gives a survey of overseas migration from Nordic countries to North America. Published 1976, pp. 391.

Kokenut matkailija ottaa matkavakuutuksen Sammosta sillä Sampo auttaa jo paikan päällä.

Sammon vakuuttama matkailija saa maksuttoman lääkärinhoidon eri puolilla maailmaa, sillä Sampo on tehnyt sopimuksen yli 80 lääkärin ja klinikan kanssa suosituimmissa lomakohteissa. Sairaustapauksen satuttua nämä veloittavat suoraan Sampoa eivätkä matkakassaasi.

Lisäksi kaikki Finnairin ulkomaan toimistot ovat Sammon palvelupisteitä.

Finnair auttaa matkavakuutusasioissa Sammon asiakkaita – tietenkin suomeksi, ja vaninkotapauksissa suorittaa sairaanhoitokuluista korvauksen rahassa jo paikan päällä.

Tutustu Sammon edulliseen matkavakuutukseen. Pidä vakuutuskirja matkalla mukana. Lähempiä tietoja saat matkatoimistoista, pankeista ja lähimmästä konttoristamme.

SAMPO-YHTIÖT

yhtä lähellä kuin lähin puhelin

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

- A 1: Olavi Koivukangas, Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen (Finnish Migration to Australia since World War II). Kokkola 1975, s. 262. 30 mk.
- A 2: Pertti Virtaranta, Tutkimus amerikkasuomesta, osa I (A Study on the Finnish Language in America, Part I) (painossa).
- A 3: Maija-Liisa Kalhama, (toim.) Ulkosuomalaisuuskongressin 27. -28.6. 1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä 24.6. - 3.7. 1975. Turku 1975, s. 104. 10 mk.
- B 1: Bill Widen, Korpobor i America (Emigrants from Korpo in America). Turku 1975, s. 197. 30 mk.
- C 1: Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War, Vammala 1974, s. 260. 30 mk.
- C 2: Olavi Koivukangas, Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II, Kokkola 1974, s. 333. 30 mk.
- C 3: Michael G. Karni, Matti E. Kaups, Douglas J. Ollila Jr, (eds.) The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives, Vammala 1975, 2. 232.
In cooperation with the Immigration History Research Center, University of Minnesota. 30 mk.
- Vilho Niitemaa, Jussi Saukkonen, Tauri Aaltio, Olavi Koivukangas (eds.), Old Friends – Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlakirja. Vaasa 1976, s. 349. 50 mk.

Julkaisuja voi tilata osoitteella: Siirtolaisuusinstituutti
Kasarmialue, Rak. 46.
20500 Turku 50
puh. 921 – 17 536